

13851: 1-8.

ACC. N:R M.

Landskap: *Småland* Upptecknare: *Sölve Olsson, Algotaboda*
Härad: *Uppvidinge* Berättare: *Matilda Johansson, "*
Socken: *Algotaboda* Berättarens yrke: *hem. äg. - änka*
Uppteckningsår: *1951* Född år *1864 i Algotaboda*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Begravning. s. 1-8.

LuF 70.

Skriv endast på denna sida

Bejersning.

När någon ligger för döden, kulan-
de man, liksom ännu, skida efter
pirsten, för att den sjuke skulle få
nattens ro. Under själva döds be-
svaren hade man ofta någon från man
eller kvinna i trakten, som volande
hos den sjuke och läste böger av bibeln
eller psalmboken.

När någon dött stöt man till öga-
ren, oftast genom att man hade
ett ringt på vredens ögonlocket.
Under kakan lades en psalm bok,
så att den inte skulle falla ner.

Man hade gamla buster som stäl-
la om övervåningen. Till övervåningen
tog man om det var en kall dag

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

döds brudgumshjärta. Var det
ett litet bän sregles det i döds-
kläddeln. Det var ju mycket van-
ligt på den tiden att bruden dog
som spädk.

Om man hade den döde i ett sär-
skildt likrum inne i huset, satte
man upps bakom för fristien. För
klädde man hela rummet med
lakan. Det varliga var annars,
att den döde lades i någon bod
eller på logen, om den var ledig.
På smannan kunde det, att man
lade liket i en kassal. Även då
hängde man lakan för öppning-
en.

Det fanns en särskild likosgen,
som bruden ägde, och som alla

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

fick anordna. Den förvarades vid
i ett skjul vid kyrkan. Vagnen för-
spändes med två hästar. Det var
alltid dödgjörnen som körde lik-
vagnen. Efter första världskriget
kom det ju begravnings entrepre-
nörer och då köpte han likvagn. Han
saw han ju dock en egen begravnings-
byrå och likvagn igen, så det blev
billigare.

Jag kom nu för till kyrkan så
till prästen och kantonen "utfrids-
tal", det var en kort andaktsstund
och psalmer.

På vägen till kyrkan för alltid
de värnande pliktningarna när-
marst ~~kyrkan~~ likvagnen. Sedan kom
den avlidne stiftelsen och sist

gravarna och öfriga bygden.
Jordfästningarna var mest
på en söndag, endast om det var
ett "kenskapsstik" begravdes det
på en vardag. Då var också jord-
fästningen inne i kyrkan. För
vanligt folk var den annars all-
tid ute på kyrkogården. Endast
om det var riktigt dåligt väder
eller mycket snö, kunde den
hållas inne i kyrkan, men det
var endast i nödfall den hölls
inne.

Ett begravningsskal varade
i regel i tre dagar. Man samla-
des den första dagen klockan sex
på morgonen. Numera är inte
samlingen förrän ~~till~~ klockan

5.
äldre. Det var prösten Wennestrom
som bestämde att den inte skul-
le vara tidigare någon gång i
lörjan på 20-talet. Det brast
på, att det kunde hänt, att en hel
del av begravningsgästerna varit
fulla, när de kom till kyrkan. Den
samlingsna sattes senare så högt
folk inte få i sig så mycket, me-
nade prösten, som var en plåning
mer.

Till begravning kunde man sär-
skild frimring med sig. Den skul-
le bestå av ortbaker, sötost, tårter
eller sockerbaker med smet och
suring i form av kors eller ben-
smygel, och begravningskarameller
med smet och vitt kruspapper

ACC. N:R M. 13851:6.

6.
FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

och bibel- eller linhespråk på. Dessa
begravningar kallades bjöds var
och en på, men de fick inte ätas,
utan man grände dem med sig
hem och frösade dem i några by-
rå som minne. Det ansågs öns-
kycket spint om någon ovaka-
de på sin begravnings kallkall.

Andra dagen var det kalas för
släkten och möjligen de allra
rinnaste generationerna. Tredje
dagen bjöds fattigbjöden i roten
och de som hade lagt sig till
begravningsstågets väg. Sådant
rinnande gjordes med kackor och
ris i form av kors o. dyg., och man
kväde om vem som hade den
vackraste och största rinningen

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

På själva begravningsgårdens
hade man stor risning och en
buss av unga kvinnor, som stec-
kats ner i marken i en pykant.
Där stog kisten på morgnen in-
som man för till kyrkan, och där
hölls också utfärdstulat.

Rest skuter av begravnings be-
fäst hände det, att man sam-
lade upps pengar bland gäster-
an till kyrkan. Han fick och
så det som eventuellt var kom
av frimingen.

Begravningsmiddagen slut-
ade alltid med att en brän lös-
tes. Var prsten med till han
en kort andrastund. Sist sjöngs
en psalm.

ACC. N:R M. 13851:8.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

På kyrkogården hade man
inga krusar utom två blommar.
För slutet av 1800-talet blev det
mycket vanligt att lägga en
grå kalksten på gravar. Den höll
sig fin i många år och sparade
mycket besvär, tyckte man.

För hade man mest träbaser
eller enkla stenar på gravarna,
men så småningom började
rikare bröder lägga upp större
och finare stenar, ibland med hela
statyer av gjutjärn.